

Til lovforslag nr. L 185

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 19. maj 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Bedre vilkår for private leverandører af tilbud efter serviceloven)

[af socialministeren (Benedikte Kiær)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. april 2011 og var til 1. behandling den 29. april 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 16. marts 2011 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 232. Den 6. april 2011 sendte socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 15 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og KD) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget, da den primære hensigt er at lette adgangen til at gøre forretning på sociale opgaver. Hensigten med, at samfundet sætter ind med sociale foranstaltninger, er først og fremmest at række en hjælpende hånd til mennesker i en trængt situation. Socialdemokratiet har intet imod, at private aktører løser en del af disse opgaver, men det må sikres, at kvaliteten og fagligheden i tilbuddene er det vigtigste. Stillingtagen skal ske gennemsigtigt og åbent, så skatteydernes oparbejdede værdier behandles med respekt og efter ensartede retningslinjer. Socialdemokratiet mener ikke, at lovforslaget bidrager til, at der opnås bedre faglighed eller kvalitet på området, og kan på den baggrund ikke støtte forslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (RV) vil ved 3. behandling af lovforslaget stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Erling Bonnesen (V) nfm. Louise Schack Elholm (V) Sophie Løhde (V)

Martin Henriksen (DF) fmd. Tina Petersen (DF) René Christensen (DF) Vivi Kier (KF) Per Ørum Jørgensen (KD)

Mette Frederiksen (S) Orla Hav (S) Julie Skovsby (S) Lise von Seelen (S) Özlem Sara Cekic (SF) Astrid Krag (SF)

Anne Marie Geisler Andersen (RV) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 185

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra socialministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 185

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren kan redegøre for, hvilke »misforståelser« der forekommer i forbindelse med L 185 i sin nuværende form, til socialministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren kan redegøre for årsagerne til ønsket om at ændre loven, til socialministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren kan redegøre for termene »aftaler på forretningsmæssige vilkår« og »ikke forretningsmæssige vilkår« m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvordan ministeren fremover vil sikre, at offentlige midler bliver anvendt til hjælp for et menneske, der har behov herfor m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan uddybe, hvorfor man ikke vælger at følge KL's høringssvar m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren kan uddybe, om der er nogen substantiel forskel på lovforslagets indhold og det, der ligger i KL's forslag m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke erhvervsorganisationer der helt præcist er tale om i bemærkningerne til lovforslaget m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren kan redegøre for, hvilken forskel ophævelsen af § 43, stk. 1, får af praktisk betydning m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om ministeren kan kommentere Børne- og Kulturchefforeningens høringssvar m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om ministeren kan kommentere alle de enkelte forslag fra Børne- og Kulturchefforeningen m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm., om ministeren kan oplyse, om botilbud og opholdssteder er omfattet af § 43, stk. 1, m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm., om ministeren vil overføre ændringerne til serviceloven, som foreslået af Dansk Erhverv i deres høringssvar, til socialministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm., om ministeren vil stille krav om årsrapport, som foreslået af Dansk Erhverv, til socialministeren, og ministerens svar herpå

- 14 Spm., om ministeren kan kommentere Dansk Erhvervs forslag om en centralisering og standardisering af både godkendelsesmyndighed og tilsyn, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om ministeren kan kommentere uklarheden i bemærkningerne til lovforslaget m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1 til socialministeren og dennes svar herpå er optrykt efter ønske fra V, S og KF.

Spørgsmål 2-4 til socialministeren og dennes svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke »misforståelser« der forekommer i forbindelse med L 185 i sin nuværende form.

Svar:

Retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, er formuleret, så bestemmelsen efter sin ordlyd kan læses, som om den omfatter alle situationer, hvor en kommune eller en region betaler for at få udført opgaver efter den sociale lovgivning, bortset fra drift af privatinstitutioner efter dagtilbudsloven og levering af service og pleje i friplejeboliger.

Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til den oprindelige retssikkerhedslov, nr. 453 af 10. juni 1997, jf. lovforslag L 228 af 16. april 1997, at det ikke har været intentionen, at bestemmelsen skulle anvendes ved aftaler indgået på almindelige forretningsmæssige vilkår. Denne begrænsning i anvendelsen er ikke klart kommet til udtryk i bestemmelsens formulering.

Som konsekvens af bestemmelsens meget brede formulering er den af nogle fejlagtigt blevet læst sådan, at den også omfatter aftaler indgået på almindelige forretningsmæssige vilkår, og at den er til hinder for, at private leverandører kan opnå en fortjeneste ved driften. Denne misforståelse har bidraget til en vis tilbageholdenhed med at gå ind på markedet blandt potentielle private leverandører.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes redegøre for årsagerne til ønsket om at ændre loven.

Svar:

Lovforslaget er et led i arbejdet på at skabe bedre vilkår for private leverandører på det sociale område.

Ifølge Udbudsrådets analyse af barrierer for konkurrenceudsættelse i den offentlige sektor af 22. januar 2010 er indikatoren for konkurrenceudsættelse (IKU) lavere på sundheds- og socialområdet end på andre forvaltningsområder. På en workshop, hvor bl.a. private aktører deltog, om barrierer for private virksomheder på det sociale område, blev der peget på, at der eksisterer regler på socialområdet, som opfattes som en barriere. Det henvistes konkret til retssikkerhedslovens § 43 (stk.1) om overdragelse af opgaver til private aktører og håndtering af disses formue.

En række erhvervsorganisationer har derudover rejst kritik af bestemmelsen ud fra en fejlagtig antagelse om, at den hindrer fortjeneste ved udførelse af opgaver på det sociale område. Der skønnes derfor at være behov for en præcisering af regelsættet.

Bestemmelsen indebærer, at der i forbindelse med indgåelse af længerevarende driftsaftaler på det sociale område skal tages stilling til, hvad der skal ske med evt. formue, som opstår pga. aftalens vilkår. Bestemmelsen sigter mod aftaler, som ikke er indgået på forretningsmæssige vilkår, og hvor der fx er tale om at afdrage lån på fast ejendom eller lignende. Bestemmelsen fastlægger ikke, hvad der skal ske med midlerne, men indeholder kun en pligt til, at kommunen sørger for, at der er taget stilling til, om evt. for-

mueophobning fx skal sikres ved pant i forbindelse med indgåelse af aftalen og tilbageføres til kommunen, hvis institutionen ophører med at drive den pågældende sociale virksomhed.

Det er – ifølge bemærkningerne til loven – ikke intentionen, at bestemmelsen skal være til hinder for, at private leverandører kan opnå en fortjeneste ved driften, men da reglen er blevet fortolket sådan, har den bidraget til en vis tilbageholdenhed med at gå ind på markedet blandt potentielle private leverandører.

Med lovforslaget er det foreslået at ophæve retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, for at fjerne den nævnte fortolknings tvivl og dermed reducere tilbageholdenheden hos en række private leverandører med at gå ind på det sociale område. Der er behov for at udnytte alle kræfter til at styrke opgaveudførelsen på det sociale område.

Ophævelsen af retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, ændrer ikke på, at en kommune eller region, der indgår længerevarende driftsaftaler på ikke forretningsmæssige vilkår, vil kunne indgå evt. fornødne aftaler om stillingtagen til utilsigtet formueophobning.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes redegøre for termerne »aftaler på forretningsmæssige vilkår« og »ikke forretningsmæssige vilkår«, og for på hvilken måde det påvirker samfundets pligt til at drage omsorg for, at offentlige midler anvendes til deres primære formål.

Svar:

Når der i lovforslagets bemærkninger er anvendt udtrykket »aftaler på forretningsmæssige vilkår« er der tænkt på aftaler, hvor kommunen eller regionen højst betaler markedsprisen for udførelsen af opgaven.

Ved »aftaler på ikke forretningsmæssige vilkår« er der tænkt på aftaler, hvor kommunen eller regionen afholder udgifter ved driften af et tilbud, som ligger ud over markedsprisen, fx udgifter vedrørende afdrag og renter på fast ejendom eller inventar. Aftaler på ikke forretningsmæssige vilkår kan kun indgås med selvejende institutioner, idet der ellers vil være tale om ulovlig støtte til erhvervsvirksomhed.

Når en aftale er indgået på forretningsmæssige vilkår, hvor det højst er markedsprisen, der betales for udførelsen af opgaven, er der tale om en almindelig vurdering af pris og kvalitet, når kommuner og regioner skal drage omsorg for, at de offentlige midler anvendes til deres formål.

Når en aftale ikke er indgået på forretningsmæssige vilkår, og der er tale om betalinger fra kommunen eller regionen ud over markedsprisen, kan der efter omstændighederne være behov for, at kommunen/regionen tager stilling til, om aftalen skal indeholde bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes med formue, som kan opstå i denne forbindelse, for at sikre, at en eventuel formueophobning anvendes i overensstemmelse med formålet med de pågældende offentlige midler.

Spørgsmål 4:

Hvordan vil ministeren fremover sikre, at offentlige midler bliver anvendt til hjælp for et menneske, der har behov herfor og opfylder kriterierne for denne hjælp.

Svar:

Det følger af servicelovens § 148, at den kommunalbestyrelse, der har truffet afgørelse om hjælp til en konkret borger, skal føre løbende tilsyn med, at den pågældende ydelse, som der betales for, også leveres til borgeren, og at den fortsat opfylder borgerens behov.